Memo

Voor	Gemeenteraad	Van	J.H.M. Goijaarts
Kopie aan		Portefeuille	Economie, financiën, ruimtelijke ordening
Datum	25 maart 2021	Bijlage(n)	-
Zaaknummer	1948377534		
Onderwerp	De stand van zaken van projecten Omgevingsvisie – Omgevingsplan in aanloop naar de beeldvormende avond.		

Behandeling in commissie
Niet van toepassing

Kennisnemen van:
De stand van zaken van projecten Omgevingsvisie – Omgevingsplan in aanloop naar de beeldvormende avond.

Aanleiding; nu twee projecten binnen de programmalijn
De programmalijn Veranderopgave Omgevingswet kent verschillende projecten, onder andere om de nodige beleidsdocumenten op te stellen. In de periode 2018-2020 is in een dubbelproject omgevingsvisie-omgevingsplan gewerkt aan de beleidsdocumenten. Daarmee zijn voorbereid de voorontwerp-omgevingsvisie alsook twee tranches van een bestemmingsplan ‘laaghangend fruit’ en een overgangsverordening fysieke leefomgeving. Op de overgang van 2020 naar 2021 is het dubbelproject gesplitst om voldoende aandacht te geven aan het coördineren van enerzijds het beleidsinhoudelijke en anderzijds het juridische werk. Over het juridische werk hebben we u bijgepraat tijdens de beeldvormende avond van 8 september 2020.

Omgevingsvisie en andere beleidsnota’s
Hoewel in de eerste jaren van onze fusiegemeente tal van beleidsdocumenten zijn opgesteld, blijft de beleidsontwikkeling doorlopen. Dat betekent dat het beleidsinhoudelijke werk voor de omgevingsvisie en voor enkele andere domeinen op elkaar afgestemd wordt. Denk aan het project vitaal buitengebied, de sociaal-economische visie en de duurzame mobiliteitsvisie. Die afstemming heeft een dynamisch karakter, zeker onder het regime van maatregelen tegen de pandemie. Dat regime heeft immers gevolgen voor de vorm, de omvang en de intensiteit van sociale interacties en daarmee ook gevolgen voor de voortgang van beleidsontwikkeling.

Stand van zaken omgevingsvisie
In 2020 konden onder het regime van de maatregelen in mei vijf online sessies plaatsvinden van het ThuisLab Omgevingswet, in september een fysieke sessie van het OpenLab Omgevingswet en in oktober nog een online sessie van het ThuisLab Omgevingswet. Dat bood minder gelegenheid voor participatie dan we hadden gewild. Vervolgens heeft ons college op 22 december 2020 een voorontwerp-omgevingsvisie behandeld. Dat was bedoeld als hulpmiddel om nog enkele maanden het goede gesprek te voeren. Met een concept-document kan een gesprek immers wat concreter worden. Uw agendacommissie voorzag dat raadsleden op 3 februari 2021 zouden deelnemen aan een werksessie als bijdrage aan het goede gesprek. In januari 2021 heeft ons college evenwel de afstemming tussen parallelle beleidstrajecten bijgesteld. Dus de werksessie is geannuleerd. We werken nu eerst aan de voltooiing van de sociaal-economische visie en een actualisering van de bedrijventerreinenvisie. En we oriënteren ons op een doorstart van het project vitaal buitengebied. Zodra de bijstelling van de afstemming dat toelaat, noemen we graag een nieuwe planning voor de behandeling van de ontwerp-omgevingsvisie en van de zienswijzen daarop. We houden wel in gedachten dat Meierijstad geen gemeentebreed ruimtelijk kader heeft. Zo'n kader is niet alleen verplicht (artikel 2.1 lid 1 Wet ruimtelijke ordening), maar ook nuttig voor zowel klanten als onszelf bij het ontwikkelen en beoordelen van initiatieven. Deze urgentie maakt het onwenselijk om met een vervolg op de voorontwerp-omgevingsvisie helemaal te wachten op een coalitie in 2022.

Verhouding omgevingsvisie en omgevingsplan
De nationale overheid wil dat onder de Omgevingswet de cyclus van beleid versterkt wordt. In het nieuwe stelsel is de omgevingsvisie bedoeld als de integrale en strategische visie op de fysieke leefomgeving. De omgevingsvisie is de basis voor de inzet van instrumenten zoals voorlichting, praktische uitvoering, subsidies, regels, monitoring en evaluatie. De regels komen vooral in het omgevingsplan. Dat omgevingsplan is de opvolger van bestemmingsplannen, exploitatieplannen en enkele verordeningen. Per 1 januari 2022 beschikt de gemeente van rechtswege over een omgevingsplan. Dat is dan een samenstel van de geldende bestemmingsplannen en een grote set regels van de nationale overheid (de zogenoemde bruidsschat). Meierijstad gaat intussen haar eigen ("definitieve") omgevingsplan opstellen, welke het van rechtswege ontstane plan vervangt.

De omgevingsvisie hebben we in relatie tot het omgevingsplan nodig op drie manieren.
- Als een vergunning wordt aangevraagd om af te wijken van het omgevingsplan-van-rechtswege, is na te gaan of die afwijking past in ons omgevingsbeleid en bij de locatie. De omgevingsvisie biedt richting bij deze beoordeling. In het huidige stelsel bestaat dezelfde verhouding tussen afwijkingsvergunningen en de structuurvisie.
- Bij het bewerken van het omgevingsplan-van-rechtswege helpt de omgevingsvisie om te bepalen wat onze gemeente wil met de bruidsschat die vooral bestaat uit regels afkomstig van het Activiteitenbesluit milieubeheer en van het Bouwbesluit.
- In het huidige stelsel gaat een bestemmingsplan gepaard met een substantiële toelichting. Het nieuwe omgevingsplan zal meer lijken op een verordening: regels sec (wel gekoppeld aan de digitale kaart). Dat betekent dat een groot deel van de motivering bij het nieuwe omgevingsplan te vinden moet zijn in de omgevingsvisie.

Vanwege de relaties tussen omgevingsvisie en omgevingsplan vindt het werk aan beide instrumenten plaats in goede samenhang, nu en in de komende jaren.

De omgevingsvisie staat niet alleen in verhouding tot het omgevingsplan, maar ook in verhouding tot de programma's. Een programma is te gebruiken om de omgevingsvisie nader uit te werken en om verbindingen te leggen met concretere beleidsuitvoering.

Het Omgevingsplan
Zoals eerder in deze informatiebrief aangegeven is er per 1 januari 2022 een omgevingsplan van rechtswege (het tijdelijke omgevingsplan). In het omgevingsplan worden regels gesteld over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving. Hiermee is het omgevingsplan breder en integraler dan het huidige bestemmingsplan. Het bevat alle regels voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Een omgevingsplan vervangt niet alleen de bestemmingsplannen, maar bijvoorbeeld ook de beleidsregels waarmee we vertrouwd zijn om invloed mee uit te oefenen op omgevingskwaliteit, zoals de bijvoorbeeld de erfgoedverordening. Wat dat betreft verandert er veel. Als we in de toekomst een goede omgevingskwaliteit willen borgen dan is het zaak om in het omgevingsplan hiervoor regels op te nemen, zodat duidelijk is waar de gemeente belang aan hecht.
Ondanks dat voor de omgevingsvisie een moment van bezinning is ingelast met het oog op een zorgvuldige voorbereiding, is stilzitten met het omgevingsplan geen optie. De gemeente wil immers vanuit oogpunt van juridische duidelijkheid en daarmee dienstverlening niet te lang in een overgangssituatie zitten. Het opstellen van het omgevingsplan is een omvangrijke klus en vergt daarmee ook de nodige tijd en inzet.

Stand van zaken Omgevingsplan
In het dubbelproject 2018-2020 is de energie voornamelijk gestoken in het beleidsmatige en visie vormende deel van de Omgevingsvisie. Om het project Omgevingsplan als zelfstandig project goed op te starten, wordt nu het begin gemaakt met het opstellen van een plan van aanpak (wat gaan we wanneer doen) en procesplan (wie hebben we wanneer nodig en hoe betrekken we diegenen).

Communicatie
Op de beeldvormende avond van juni 2021 zullen we u nader informeren en met u in gesprek gaan over het plan van aanpak voor het omgevingsplan. Omdat wij er waarde aan hechten om met elkaar het proces te doorlopen, willen wij u ook informeren wat u kan verwachten in de periode tot 1 januari 2022. Daarnaast hopen we informatie op te halen om ontwerpkeuzes (kaders, ambities) uit te kunnen werken voor ons definitieve omgevingsplan.

Participatie
Participatie is een belangrijk onderdeel van het traject rond het omgevingsplan. Daarover gaan we op de beeldvormende avond in juni ook met u in gesprek.

Duurzaamheid
Het thema duurzaamheid zal waar gewenst een doorvertaling krijgen in het omgevingsplan, daar wordt u te zijner tijd over geïnformeerd.

Financiën
Deze informatiebrief doet geen beroep op een nieuw of afzonderlijk budget van onze gemeente.

Planning
Op de beeldvormende avond van juni 2021 zullen we nader informeren over de stand van zaken ten aanzien van het omgevingsplan.